

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Національний університет «Запорізька політехніка»

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ
ДЛЯ ВИКОНАННЯ КОНТРОЛЬНОЇ РОБОТИ
з дисципліни «Страхові послуги» для здобувачів вищої
освіти за освітнім ступенем бакалавр зі спеціальності
072 «Фінанси, банківська справа та страхування»
денної та заочної форм навчання

2024

Методичні вказівки для виконання контрольної роботи з дисципліни «Страхові послуги» для здобувачів вищої освіти за освітнім ступенем бакалавр зі спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та страхування» денної та заочної форм навчання /Укладач: В.Г. Бабенко-Левада, - Запоріжжя: НУ «Запорізька політехніка», 2024. – 38 с.

Укладач: к.е.н., доцент В.Г. Бабенко-Левада

Рецензент: к.е.н., доцент О.В.Губарь

Відповідальний за випуск: к.е.н., доцент Н.Г.Фатюха

Затверджено
на засіданні кафедри
«Фінанси, банківська справа та страхування»
Протокол № 13 від 19.06.2024 р.

Рекомендовано
до видання НМК ФЕУ
Протокол № 5 від 28.06.2024 р.

ЗМІСТ

<i>Загальні правила оформлення контрольної роботи</i>	4
<i>Завдання до контрольної роботи та порядок виконання</i>	5
<i>Варіант 1</i>	6
<i>Варіант 2</i>	7
<i>Варіант 3</i>	8
<i>Варіант 4</i>	9
<i>Варіант 5</i>	10
<i>Варіант 6</i>	11
<i>Варіант 7</i>	12
<i>Варіант 8</i>	13
<i>Варіант 9</i>	15
<i>Варіант 10</i>	16
<i>Варіант 11</i>	17
<i>Варіант 12</i>	18
<i>Варіант 13</i>	19
<i>Варіант 14</i>	20
<i>Варіант 15</i>	21
<i>Варіант 16</i>	22
<i>Варіант 17</i>	23
<i>Варіант 18</i>	24
<i>Варіант 19</i>	25
<i>Варіант 20</i>	26
<i>Рекомендована література</i>	27
<i>Додаток А. Таблиця смертності</i>	31
<i>Додаток Б. Корируючі коефіцієнти до базового страхового платежу (180 грн.)</i>	35
<i>Додаток В. Значення коефіцієнта a, який залежить від гарантії безпеки у</i>	38

ЗАГАЛЬНІ ПРАВИЛА ОФОРМЛЕННЯ КОНТРОЛЬНОЇ РОБОТИ

Контрольна робота повинна бути виконана машинописним або машинним (за допомогою комп'ютерної техніки), способами на одній стороні стандартного аркуша білого однотипного паперу формату А4 (210x197 мм) з використанням шрифтів Times текстового редактора Word розміру 12-14 з полуторним міжрядковим інтервалом. Мінімальна висота шрифту 1,8 мм.

Обсяг контрольної роботи повинен становити 15-20 сторінок. Текст роботи необхідно друкувати, залишаючи поля наступних розмірів: ліве - не менше 20 мм, праве - не менше 10 мм, верхнє - не менше 20 мм, нижнє-не менше 20 мм. Шрифт друку повинен бути чітким, щільність тексту — однаковою.

Окремі іншомовні слова, формули, умовні знаки в текст контрольної роботи можна вписувати чорнилом, тушшю, пастою тільки чорного кольору, при цьому щільність вписаного тексту повинна бути наближеною до щільності основного тексту.

Друкарські помилки, описки і графічні неточності, що виявились в процесі написання контрольної роботи, можна виправляти підчищенням або зафарбуванням білою фарбою і нанесенням на тому ж місці. Кількість виправлень повинна бути мінімальною.

Відстань між заголовком (за виключенням заголовка пункту) та текстом повинна дорівнювати 1-2 інтервалам. Абзац повинен бути однаковим впродовж усього тексту роботи і дорівнювати п'яти знакам.

Кожне нове завдання контрольної роботи слід починати з нової сторінки.

Номер сторінки контрольної роботи проставляють у правому верхньому куті без крапки в кінці.

Першою сторінкою роботи є титульний аркуш, який включають до загальної нумерації сторінок роботи. Номер сторінки на титульному аркуші не ставлять.

Таблиці та ілюстрації (схеми, рисунки, графіки) необхідно подавати безпосередньо після тексту, де вони згадані вперше, або на наступній сторінці. Ілюстрації і таблиці, подані в роботі, включають до загальної нумерації сторінок.

При написанні роботи необхідно давати посилання на джерела, матеріали або окремі результати, які надані в контрольній роботі, або на ідеях і висновках яких ґрунтуються висновки автора роботи. Посилатись слід на останні видання публікацій. На більш ранні видання можна посилатись лише в тих випадках, коли в них наявний матеріал, який не включено до останнього видання. В тексті роботи посилання на джерела позначають порядковим номером за переліком посилань, виділеним двома квадратними дужками, наприклад, [7].

ЗАВДАННЯ ДО КОНТРОЛЬНОЇ РОБОТИ ТА ПОРЯДОК ВИКОНАННЯ

Головною метою контрольної роботи є перевірка знання навчального матеріалу з курсу «Страхові послуги». Тому студенти повинні навчитися оцінювати страхові ризики та процеси, які мають місце на підприємстві у фізичних та юридичних осіб. З цією метою рекомендується вивчити законодавчі акти, які регламентують страхові відносини учасників страхового процесу, систему оподаткування, структуру та діяльність страхових компаній, формування та розпорядження фондами, розрахунки тарифів та страхових сум, інвестиційну та комерційну діяльність страхових компаній, права та обов'язки Укрстрахнагляду, а також підручники та навчальні посібники зі страхової справи.

Написання контрольної роботи — це самостійна індивідуальна робота, яка дозволяє оцінити ступінь засвоєння студентом тем дисципліни, яка вивчається.

Перед виконанням контрольної роботи студент повинен вивчити рекомендовану літературу, зібрати, проаналізувати та узагальнити практичний матеріал.

Контрольна робота з курсу «Страхові послуги» включає теоретичну і практичну частину.

Теоретична частина складається з трьох завдань.

При виконання практичної частини контрольної роботи студенти повинні вирішити задачі, відповідно до заданого варіанту. При розв'язанні задач необхідно додавати пояснення: визначення термінів зі страхової справи, алгоритм розв'язання задач, обґрунтовані

висновки.

Структура роботи. 1. Титульний аркуш. 2. Зміст. 3. Розгляд теми. 4. Означення 5. Відповідь на тести. 6. Рішення задач. 7. Перелік використаних джерел.

Обсяг роботи складає 15 – 20 аркушів.

ВАРІАНТ 1

Теоретичні питання

1. Сутність, основні ознаки та принципи надання страхових послуг.

2. Основні умови страхування ризику втрати майна суб'єктами підприємницької діяльності.

3. Обов'язкове страхування відповідальності власників собак за шкоду, яка може бути заподіяна третім особам.

Задачі

1. Оператор ядерної установки, призначений державою в установ-леному порядку, уклав зі страховою компанією договір обов'язкового страхування цивільної відповідальності за ядерну шкоду. У результаті настання страхового випадку дві особи померли, одна особа визнана інвалідом I групи, а збиток, нанесений майну останньої, – 12 тис. грн.

Визначити загальний розмір страхової виплати в результаті настання страхового випадку.

2. Автопідприємство страхує 20 машин від знищення або пошкодження. Страхова оцінка та страхова сума кожної машини збігаються і становлять по 30 тис. грн. Страхові тарифи такі:

а) за знищення й пошкодження внаслідок ДТП – 2 %;

б) за знищення й пошкодження внаслідок дії стихійних сил природи – 0,1 %;

в) за крадіжку – 5 %. Страхова компанія надає такі знижки з тарифів:

1) за страхування понад 10 машин – 23 %;

2) за страхування від усіх трьох ризиків – 10 %.

Визначити:

- а) загальний обсяг відповідальності страхової компанії;
- б) загальний страховий платіж за страхування 20 машин при страхуванні від усіх трьох ризиків.

3. Визначити розмір страхової суми та порядок її виплати, яку необхідно сплатити пасажиру залізничного транспорту, якщо під час поїз-дки стався страховий випадок, у результаті якого:

– пасажир тимчасово втратив працездатність на 127 днів, а потім його визнали інвалідом II групи.

– пасажир отримав I групу інвалідності. Пасажир не мав квитка щодо свого перевезення, але користувався правом на безкоштовний поїзд відповідно до чинного законодавства .

ВАРІАНТ 2

Теоретичні питання

1. Зарубіжні концепції щодо сутності страхового продукту.
2. Обов'язкове страхування відповідальності суб'єктів перевезення небезпечних вантажів на випадок настання негативних наслідків під час перевезення небезпечних вантажів.
3. Страхові послуги, які забезпечують страховий захист майнових інтересів кредиторів.

Задачі

1. Особи, які відповідають за утилізацію небезпечних відходів, уклали зі страховиком договір обов'язкового страхування відповідальності за шкоду, яка може бути заподіяна в результаті цієї утилізації.

Визначити:

а) суму страхового платежу, якщо страховий тариф визначено за мак-симальним розміром;

б) суму страхових виплат за наслідками страхового випадку, якщо:

1) шкода, заподіяна навколишньому природному середовищу, становить 1,5 млн. грн., при цьому за договором страхування визначено мінімально можливий відсоток відшкодування відповідно до чинного законодавства України;

2) власності третіх осіб завдано збиток у розмірі 7,5 тис. грн. (за умовами договору межа відповідальності за цією шкодою становить 10 % страхової суми).

2. У господарстві посіви буряка займають 220 га, кукурудзи – 120 га. Середня вартість застрахованого врожаю з 1 га буряка становить 650 грн. (ціна 1 ц – 40 грн.); кукурудзи на зерно – 540 грн. (ціна 1 ц – 12 грн.). У результаті страхового випадку посіви постраждали. Валовий збір буряків становив 2 450 ц, зеленої маси – 300 ц (ціна 1 ц – 8 грн.), зерна кукурудзи – 1 610 ц. З площі 100 га кукурудза була зібрана на зелений корм (середня вартість застрахованого врожаю зеленої маси з 1 га – 165 грн.).

Визначити величину загального збитку, що отримало господарство.

3. Визначити одноразову брутто-премію при довічному страхуванні на випадок смерті страхувальника віком 65 років. Страхова сума – 180 тис грн., а частка навантаження в брутто-ставці – 14 %. Для розв'язання задачі слід використати таблицю смертності.

ВАРІАНТ 3

Теоретичні питання

1. Ризик у підприємництві та необхідність страхування.
2. Обов'язкове страхування спортсменів вищих категорій.
3. Страхування машин від поломок.

Задачі

1. Підприємство “Місяць” уклало зі страховою компанією договір про страхування відповідальності власників собак за шкоду, яка може бути заподіяна третім особам. Строк дії договору страхування – 1 рік. Юридична особа на законних підставах є власником двох собак та утримує їх не для виконання службових обов'язків. У результаті настання страхового випадку спричинена шкода життю, здоров'ю та майну третіх осіб, а саме:

- одна особа померла;

– другій надано III групу інвалідності. При цьому було пошкоджено майно особи, балансова вартість якого 12 тис. грн., а витрати на його відновлення становили 3,75 тис. грн.

Визначити розмір страхових платежів підприємства “Місяць” та суму страхових виплат за укладеним договором страхування.

2. У результаті ДТП знищено легковий автомобіль вартістю 25 000 грн. Знос на день укладання договору страхування – 28 %. Від автомобіля залишилися деталі, придатні для подальшого їх використання, на суму 5 515 грн., а з урахуванням їх знецінення – 2 795 грн.

На відновлення зазначених деталей було витрачено 257 грн.

Визначити суму страхового відшкодування, якщо:

- а) автомобіль був застрахований у повному обсязі;
- б) автомобіль був застрахований на 15 000 грн.

3. Для страхувальника віком 44 роки, який уклав договір страхування життя на випадок смерті строком на 6 років. Визначити розмір одноразової нетто-ставки. Для розв’язання задачі слід використати таблицю смертності.

ВАРІАНТ 4

Теоретичні питання

1. Ринок страхових послуг і проблеми його розвитку в економічній системі України.

2. Страхування вантажів, що перевозяться морським транспортом.

3. Обов’язкове страхування життя й здоров’я спеціалістів ветеринарної медицини.

Задачі

1. У результаті настання ядерного інциденту виникла відповідальність оператора ядерної установки щодо відшкодування шкоди, завданої п’ятьом особам, а саме:

- одна особа померла;
- друга особа визнана інвалідом II групи;
- третя особа спочатку була визнана інвалідом I групи, а потім померла;

– Четверта – тимчасово втратила працездатність на 90 днів, а через 2 місяці їй встановлено III групу інвалідності;

– п'ята – тимчасово втратила працездатність на 210 днів, а через півроку їй встановлено III групу інвалідності.

Визначити розміри страхових виплат за наслідками настання страхового випадку.

2. У господарстві нараховується 70 голів великої рогатої худоби віком від одного до двох років. За статистичними даними середня жива вага тварин цього віку становить 325 кг. Ринкова ціна – 35 грн. за 1 кг живої ваги. Тарифна ставка становить 2 %.

Визначити:

а) страхову суму, якщо тварини застраховані лише на 60 %;

б) розмір страхових платежів;

в) страхове відшкодування за наслідком вимушеного забою усіх тварин в господарстві, якщо безумовна франшиза встановлена на рівні 10 %.

3. Зі спортсменом збірної волейбольної команди України під час підготовки до змагання трапився нещасний випадок, у результаті якого постраждалий був визнаний інвалідом III групи. Через дев'ять місяців застрахованому було встановлено інвалідність I групи.

Визначити розмір і порядок виплати страхової суми постраждалому спортсмену, якщо його місячна зарплата до нещасного випадку становила 12 500 грн. На підставі яких нормативно-правових документів надається страховий захист спортсменам вищих категорій?

ВАРІАНТ 5

Теоретичні питання

1. Обов'язкове страхування членів екіпажу та авіаційного персоналу від нещасних випадків.

2. Екологічне страхування.

3. Оцінка вартості майна підприємства та встановлення страхової суми. Фактори, що впливають на величину страхової премії.

Задачі

1. Спільне підприємство “Гранд” уклало договір страхування майна від вогневих ризиків і ризиків стихійних явищ терміном на 1 рік зі страховою компанією “Скайд-Вест”. Вартість майна, що підлягає страхуванню, за даними бухгалтерського обліку становить 3 600 тис. грн.

Майно страхується на суму 3 000 тис. грн. Розмір тарифної ставки становить 0,4 % страхової суми. За договором передбачена умовна франшиза в розмірі 10 % від страхової суми. Збитки від пожежі становили 1 400 тис. грн.

Визначити страхову суму, страховий платіж і розрахувати розмір страхового відшкодування.

2. Осима пшениця посіяна на площі 30 га. У результаті страхового випадку виникла необхідність її підсіву таким же сортом. Валовий збір – 510 ц, а середньорічна врожайність пшениці за попередні п’ять років 28 ц з гектара. Витрати на підсів становили 3 400 грн. Ціна 1 ц пшениці за попередній рік – 80 грн. Урожай страхується на 75 %.

Визначити:

а) величину страхового платежу, якщо страховий тариф становить 8 %;

б) розмір страхового відшкодування.

3. Визначити одноразову ставку на дожиття для жінки віком 40 років на строк 5 років зі страховою сумою 100 грн., навантаження в структурі брутто-ставки – 8 %, норма прибутковості страхового фонду – 4 %. Для розв’язання задачі необхідно використати таблицю смертності.

ВАРІАНТ 6**Теоретичні питання**

1. Обов’язкове особове страхування від нещасних випадків на транспорті.

2. Страхування депозитів і формування системи депозитного страхування в Україні.

3. Страхування будівель громадян.

Задачі

1. За укладеним договором добровільного страхування цивільної відповідальності нотаріуса передбачено ліміт відповідальності на один страховий випадок у розмірі 7 тис. грн. і ліміт відповідальності на весь строк договору 18 тис. грн. У період дії договору сталося чотири страхові випадки:

- збитки за першим становили 8 тис. грн.;
- збитки за другим – 6 тис. грн.;
- збитки за третім – 3 тис. грн.;
- збитки за четвертим – 9,5 тис. грн.

Визначити суму страхової виплати за кожним страховим випадком.

2. Сільськогосподарське підприємство уклало зі страховою компанією договір добровільного страхування тварин. У договорі зазначалося, що балансова вартість тварин становить 4 500 гр. од., а відповідальність страховика – 60 %. У результаті страхового випадку відбувся вимушений забій тварин, внаслідок чого одержано доброякісного м'яса на суму 1 230 грн. Витрати на транспортування тварин до місця забою становлять 250 грн. Розмір безумовної франшизи – 25 %. Визначити розмір страхового відшкодування.

3. Страхувальник у віці 44 роки уклав договір змішаного страхування життя строком на 11 років.

Визначити:

- одноразову нетто-ставку;
- одноразову брутто-ставку при змішаному страхуванні життя, якщо навантаження становить 12 %;
- брутто-премію, якщо страхова сума – 170 тис. грн.

Для розв'язання задачі необхідно використати таблицю смертності.

ВАРІАНТ 7***Теоретичні питання***

1. Міжнародна система “Зелена карта”.
2. Обов'язкове страхування врожаю сільськогосподарських культур і багаторічних насаджень державними сільськогосподарськими підприємствами, врожаю зернових культур і

цукрових буряків сільськогосподарськими підприємствами всіх форм власності.

3. Страхування монтажних ризиків.

Задачі

1. Громадянин України має у власності два види зброї, цивільна відповідальність за володіння якою підлягає обов'язковому страхуванню відповідно до чинного законодавства України. У результаті настання страхового випадку заподіяна шкода третій особі та її майну, а саме:

- потерпілій особі встановлено II групу інвалідності;
- повністю знищене її майно балансовою вартістю 12 150 грн.

Визначити:

а) розмір страхових платежів, якщо громадянин уклав договір страхування строком на 2 роки;

б) суму страхових виплат за наслідками настання страхового випадку.

2. Юридична особа – власник повітряного судна – вирішила його застрахувати. Максимальна злітна вага судна – 14 000 кг. Балансова вартість літака – 500 тис. грн. У результаті вимушеної посадки повітряного судна на місцевість, яка непридатна для цього, літак було втрачено. Визначити розмір страхового платежу та страхового відшкодування, якщо договір страхування укладено в обов'язковій формі строком на 1 рік за умови максимального встановленого розміру страхового тарифу.

3. Визначити, використовуючи таблицю смертності, для жінки віком 46 років:

- вірогідність прожити ще один рік;
- вірогідність померти протягом наступного року;
- вірогідність прожити ще чотири роки;
- вірогідність померти протягом наступних чотирьох років.

ВАРІАНТ 8

Теоретичні питання

1. Обов'язкове страхування працівників відомчої і сільської пожежної охорони та членів добровільних пожежних дружин.

2. Обов'язкове та добровільне страхування тварин.
3. Необхідність, суть, особливості та форми медичного страхування.

Задачі

1. Юридичною особою, яка здійснює підприємницьку діяльність, укладено договір обов'язкового страхування відповідальності власників тран

Автобус може використовуватися спортних засобів. Договір страхування укладено на 6 місяців щодо експлуатації автобуса з кількістю місць для сидіння 18 чоловік. однією з осіб з таким водійським стажем: О.Л. Петренко– 9 років; Г.А. Черненко– 6 років; А.Б. Ковдій– 3 роки; Б.С. Баталов– 1 рік (додаток Б).

У договорі страхування зазначено, що:

- автомобіль використовується у населеному пункті з населенням менше 90 тисяч чоловік;
- наприкінці попереднього року було доведено причетність страхувальника до страхового шахрайства;
- на початок дії договору страхувальник віднесений до 10 класу.

Визначити розмір страхового платежу, який повинен сплатити страхувальник, якщо коригуючі коефіцієнти визначено у мінімальних розмірах.

2. Визначити розмір одноразового внеску за змішаним страхуванням життя для особи віком 40 років на строк 5 років зі страховою сумою 100 000 грн. Навантаження в структурі брутто-ставки становить 8 %. Для розв'язання задачі слід використати таблицю смертності.

3. Приватне підприємство, яке займається виробництвом товарів народного споживання, застрахувало своє майно вартістю 70 тис. грн. на 80 % за умови встановленого страхового тарифу 0,5 грн. зі 100 грн. страхової суми. Визначити розмір страхових платежів, якщо підприємство розширило перелік ризиків, включивши крадіжку зі зломом.

ВАРІАНТ 9**Теоретичні питання**

1. Суть, класифікація та види договорів страхування життя.
2. Обов'язкове страхування цивільної відповідальності суб'єктів господарювання за шкоду, яка може бути заподіяна пожежами та аваріями на об'єктах підвищеної небезпеки.
3. Добровільне страхування майна сільськогосподарських підприємств.

Задачі

1. За рахунок юридичної особи, яка утримує підрозділ сільської пожежної охорони, в обов'язковому порядку були застраховані її працівники. У результаті гасіння пожежі працівник тимчасово втратив працездатність на 69 днів, а потім цей термін було продовжено на 25 днів.

Визначити розмір і порядок страхової виплати постраждалому, якщо його місячна заробітна плата на останній посаді, яку він займав, – 2 600 грн. На підставі яких нормативно-правових документів надається страховий захист працівникам сільської пожежної охорони?

2. Страхова компанія уклала з громадянином договір страхування майна на страхову суму 30 тис. грн. (страхова оцінка майна 170 тис. грн.). З настанням страхового випадку із квартири було викрадено майна на суму 190 тис. грн. У договорі страхування зазначалося, що майно застраховане за системою пропорційної відповідальності, а розмір безумовної франшизи становить 10 %. Визначити розмір страхового відшкодування, якщо до суми викраденого майна входить вартість ювелірних виробів на суму 20 тис. грн. од., які не були застраховані за особливим договором.

3. Визначити розмір страхового платежу за одним із видів страхування майна юридичних осіб, якщо відомі такі дані:

- встановлена гарантія безпеки – 0,9986 (значення коефіцієнта авизначається за додатком В);
- кількість застрахованих об'єктів у попередньому періоді – 1 350;
- кількість договорів, які планується укласти, – 480;
- кількість об'єктів, що постраждали в результаті настання страхового випадку, – 40;

- питома вага навантаження в структурі брутто-ставки – 20 %;
- страхова сума – 150 тис. грн.

ВАРІАНТ 10

Теоретичні питання

1. Особливості, сутність та основні умови страхування майна громадян.
2. Страхування валютних ризиків.
3. Страхування цивільної відповідальності перевізників.

Задачі

1. Громадянин Н.А. Фесенко уклав договір обов'язкового страхування відповідальності власника собаки. Під час участі у собачих боях собаці заподіяна шкода іншим собакою. Крім цього, собака, яка належить громадянину Н.А. Фесенку, у результаті непередбачуваної поведінки нанесла шкоду третій особі, а саме:

- третя особа була визнана непрацездатною протягом 150 днів;
- знищене майно цієї ж особи на суму 7 850 грн.

За рішенням суду встановлено, що розмір моральної шкоди, заподіяної внаслідок непередбачуваної поведінки собаки, становить 10 тис. грн. Визначити розмір страхових платежів за укладеним договором страхування та суму страхових виплат.

2. Укладаючи договір страхування майна, страхувальник зазначив оцінку майна в сумі 120 тис. грн., а страхове забезпечення – 75 %. Після настання страхового випадку було встановлено, що вартість майна страхувальника на день підписання договору становила 140 тис. грн. Визначити розмір фактичного страхового забезпечення та страхового відшкодування, якщо майно повністю згоріло.

3. Визначити страховий платіж зі страхування автотранспортних засобів, якщо відомі такі дані:

- вірогідність настання страхового випадку – 0,03;
- середня страхова сума – 35 тис. грн.;
- середнє страхове забезпечення – 10 тис. грн.;
- питома вага навантаження в структурі страхового тарифу – 30

%;

- кількість договорів страхування, які планується укласти, – 1 500;
- гарантія безпеки – 0,95 (значення коефіцієнта авизначається за додатком В);
- страхова сума – 12 тис. грн.

ВАРІАНТ 11

Теоретичні питання

1. Страхування будівельного підприємства від усіх ризиків.
2. Добровільні види авіаційного страхування.
3. Страхові послуги в сфері пенсійного страхування.

Задачі

1. Пенсіонер – громадянин України, який особисто керує транспортним засобом з робочим об'ємом двигуна до 1 600 см³, уклав зі страховою компанією договір обов'язкового страхування цивільно-правової відповідальності. Пенсіонер, який використовує автомобіль у м. Київ, має водійський стаж більше 10 років. Корируючі коефіцієнти зазначені у максимально можливому розмірі. Страхувальник вперше звернувся до страхової компанії і уклав договір страхування строком на 1 рік. Визначити розмір страхового платежу, який повинен сплатити страхувальник, якщо в договорі страхування зазначена лише одна особа, яка має право керувати транспортним засобом (додаток Б).

2. Визначити розмір страхового відшкодування, якщо домашнє майно було застраховане на повну вартість, у випадках:

а) у результаті пожежі знищений холодильник, знос якого на день страхового випадку становив 20 %. Вартість нового аналогічного холодильника – 2 500 грн.;

б) у результаті протиправних дій третіх осіб пошкоджено телевізор, знос якого на день настання страхового випадку становив 10 %.

Вартість ремонту дорівнює 500 грн., а вартість нового аналогічного телевізора – 4 000 грн.

3. Визначити відносні показники по страховій компанії, виходячи з таких абсолютних показників:

- кількість застрахованих об'єктів – 4 100;
- кількість страхових випадків – 96;
- кількість постраждалих об'єктів – 128;
- страхова сума всіх застрахованих об'єктів – 5 489 тис. грн.;
- страхова сума постраждалих об'єктів – 98 тис. грн.;
- страхове відшкодування – 37 тис. грн.;
- страхова премія – 45 тис. грн.

ВАРІАНТ 12

Теоретичні питання

1. Обов'язкові види авіаційного страхування.
2. Суть, особливості та завдання актуарних розрахунків.
3. Страхування кредитних ризиків.

Задачі

1. Громадянин, який на законних підставах зберігає мисливську вогнепальну зброю, власником якої є юридична особа, уклав, відповідно до чинного законодавства, договір обов'язкового страхування цивільно-правової відповідальності користувачів зброї. Договір укладений строком на 3 роки. Через 1,5 року стався страховий випадок, у результаті якого заподіяно шкоду третім особам, а саме:

- дві особи померли;
- одна особа визнана інвалідом II групи;
- дві особи стали непрацездатними відповідно на 120 та 180 днів;
- на суму 7 800 грн. пошкоджене майно, балансова вартість якого становить 27 500 грн.

Визначити розмір страхових внесків і суму страхових виплат за наслідками настання страхового випадку.

2. Десять тварин зоопарку віком до одного року застраховано за балансовою вартістю (2 000 грн. за тварину). У результаті інфекційної хвороби відбувся вимушений забій 6 тварин. Стосовно двох з них страховальник подав документ про вартість зданих на вимушений забій тварин у живій вазі в розмірі 2 200 грн. Договір страхування укладено в обов'язковій формі.

Визначити:

а) суму страхових платежів, якщо тариф визначено в максимально можливому розмірі;

б) величину страхового відшкодування, якщо страхувальник сплатив чергові страхові платежі в розмірі 70 %.

3. Визначити одноразовий страховий внесок на випадок смерті для чоловіка віком 55 років, який вирішив застрахуватися строком на 10 років на страхову суму 100 000 грн. Інвестиційний дохід – 4 %, а частка навантаження в структурі бруто-ставки – 9 %. Для розв’язання задачі необхідно використати таблицю смертності (див. додаток А).

ВАРІАНТ 13

Теоретичні питання

1. Суть, види та особливості страхування морських ризиків.
2. Добровільне медичне страхування.
3. Вирішення суперечок та припинення дії договору.

Задачі

1. Юридичною особою укладено договір обов’язкового страхування цивільно-правової відповідальності, в якому зазначено фізичну особу О.І. Гончаренко, яка може експлуатувати будь-який із транспортних засобів з об’ємом двигуна 2 100 см³. Договір страхування укладено строком на 1 рік. Клас страхувальника на початок дії договору – 5. О.І. Гончаренко має водійський стаж 15 років і використовує автомобіль у місті з населенням більше 1 мільйона чоловік. Претензій з боку правоохоронних органів і страховиків щодо випадків страхового шахрайства не було. Визначити розмір страхового платежу, якщо коригуючі коефіцієнти встановлено у мінімальному розмірі (додаток Б).

2. Ціна автомобіля – 200 тис. грн., знос на момент укладання договору страхування – 15 %. У результаті ДТП автомобіль було знищено. Вартість деталей, які вдалося врятувати, – 25 тис. грн., а витрати на приведення їх до належного стану – 2 тис. грн. Визначити розмір страхового відшкодування, якщо автомобіль застрахований на 100 %.

3. Підприємство застрахувало майно вартістю 30 000 грн. на 70 %, розмір франшизи встановлений на рівні 10 %. Базові страхові

тарифи встановлені в таких розмірах (у відсотках від страхової суми): страхування майна на випадок пожежі – 0,2; аварії – 1,4; стихійних лих – 0,6; протиправних дій третіх осіб – 2,8. Коригуючими коефіцієнтами для всіх ризиків, в основу яких покладені фактори, що характеризують об'єкт страхування, є такі: розміщення та зовнішня безпека – 1,0; технічна характеристика – 1,1; протипожежні системи – 1,1; охоронні системи – 1,0; Для постійного клієнта страхова компанія надала знижку в розмірі 1,5 %. Визначити розмір страхових платежів за договором страхування.

ВАРІАНТ 14

Теоретичні питання

1. Необхідність, суть, особливості та форми медичного страхування.
2. Страхування морських суден (каска).
3. Страхування електронних пристроїв.

Задачі

1. У страховій компанії застрахований ризик непогашення кредиту. Кредит у сумі 150 тис. грн. виданий на 7 місяців під 20 % річних. Страховий тариф – 3 %, межа відповідальності страховика – 85 %. Позичальник своєчасно не погасив суму боргу.

Визначити:

- а) суму страхового платежу;
- б) розмір страхового відшкодування.

2. За оцінною нормою типової будівлі 5 000 грн. за 1 м² визначена вартість рубленого будинку площею 150 м². У будинку наявні такі відхилення порівняно з типовою будівлею: рублені стіни обшиті дошками (надбавка 3%), замість стрічкового фундаменту встановлені будівельні стовпи (знижка 10%), замість шиферної покрівлі зроблена м'яка покрівля (знижка 7%). Знос будинку становить 15 %.

Визначити:

- а) фактичну страхову оцінку будівлі;
- б) величину страхового внеску, якщо тарифна ставка становить 2 %;

в) розмір страхового відшкодування у випадку повного знищення будівлі (за умови повного страхування будівлі).

3. Унаслідок нещасного випадку, що відбувся на транспортному засобі, постраждали 12 пасажирів. Документально підтверджено, що 3 особи загинули, 2 особи отримали I групу інвалідності, 4 особи – II групу інвалідності, 1 особа – III групу інвалідності. 1 особа тимчасово

втратила працездатність на 50 днів, 1 – тимчасово втратила працездатність на 15 днів. Визначити розмір страхової суми, що отримують спадкоємці та кожний з потерпілих згідно з чинними нормативно-правовими документами.

ВАРІАНТ 15

Теоретичні питання

1. Особливості надання страхових медичних послуг для туристів.
2. Сутність і види страхування кредитних ризиків.
3. Обов'язкове страхування цивільної відповідальності за ядерну шкоду.

Задачі

1. Унаслідок аварії потяга постраждало 5 осіб, 2 з яких померли, інші – перебували на лікуванні 24, 38 і 67 днів відповідно. Останній особі в кінцевому випадку було встановлено 2-гу групу інвалідності. Визначити, яку суму отримає кожна з осіб (або їх нащадки) і яким буде загальний розмір страхового відшкодування.

2. Вартість майна торговельного підприємства становить 85 млн. грн., страхова сума – 63 млн. грн. Збиток при настанні страхового випадку – 58 млн. грн. Визначити суму страхового відшкодування за системами першого ризику та пропорційної відповідальності, якщо безумовна франшиза становить 15 %.

3. Унаслідок інфікування вірусом імунодефіциту людини під час виконання службових обов'язків лікар-хірург тимчасово втратив працездатність на 45 днів. Пізніше за наслідками цієї ж страхової події його було визнано інвалідом III групи, а згодом – інвалідом I групи.

Визначити розмір і порядок виплати страхової суми постраждалому згідно з чинним законодавством.

ВАРІАНТ 16

Теоретичні питання

1. Необхідність, суть та особливості страхування від нещасних випадків.
2. Страхування відповідальності автовласників.
3. Сучасний стан і проблеми розвитку страхування життя в Україні.

Задачі

1. Дієздатний громадянин О.І. Данилко є власником собаки сенбернар на законних підставах. Відповідно до чинного законодавства він уклав зі страховою компанією договір страхування відповідальності (строком на 1 рік) за шкоду, яка може бути заподіяна третім особам. Унаслідок непередбачуваної поведінки собаки заподіяна пряма шкода іншим особам, а саме:

- одна особа втратила працездатність на 45 днів;
- знищене майно цієї ж особи, балансована вартість якого становила 5 тис. грн.

Визначити:

а) розмір страхових платежів, що повинен сплатити О.І. Данилко;

б) суму страхових виплат за наслідками страхового випадку.

2. Господарством застраховано врожай на 60 %, площа посіву дорівнювала 450 га. У результаті страхового випадку виникла потреба підсіяти культуру. Норми затрат на підсів 1 га – 120 гр. од., валовий збір продукції в поточному році 4 520 ц, а її закупівельна ціна – 83,8 грн. Середня вартість застрахованого врожаю – 900 грн. Визначити розмір страхового відшкодування, якщо культуру необхідно підсіяти на площі 170 га.

3. Визначити страховий платіж за страхування вантажів, якщо відомі такі дані:

- середня страхова сума – 120 тис. грн.;
- середнє страхове відшкодування – 87 тис. грн.;

- вірогідність настання страхового випадку – 0,02;
- кількість договорів страхування, які планується укласти – 210;
- гарантія безпеки – 0,98 (значення коефіцієнта авизначається за додатком В);
- частка навантаження в брутто-ставці – 31 %;
- страхова сума – 105 тис. грн.

ВАРІАНТ 17

Теоретичні питання

1. Діяльність страхових посередників на ринку страхових послуг.
2. Специфіка, механізм, об'єкти та форми страхування в сільському господарстві.
3. Страхування вантажів.

Задачі

1. У господарстві засіяно яровою пшеницею 300 га. У результаті страхового випадку культуру необхідно було підсіяти. Норми затрат на підсів 1 га становили 100 гр. од., валовий збір продукції в поточному році – 3 950 ц, а закупівельна ціна 1 ц – 70 грн. Середня вартість застрахованого врожаю з 1 га – 900 грн. Страхова компанія зобов'язана відшкодувати збиток у розмірі 65 %. Визначити розмір страхового відшкодування, якщо в результаті вимерзання дану культуру необхідно було підсіяти на всій площі посіву.

2. Дійсна початкова вартість автомобіля становить 500 тис. грн., знос на момент укладання договору страхування – 16 %. У результаті страхового випадку автомобіль знищено. Вартість деталей, придатних для подальшого використання, із врахуванням зносу становить 16,8 тис. грн., витрати на приведення майна до належного стану – 5 350 грн. Визначити розмір страхового відшкодування, якщо межа відповідальності страховика становить 70 %, безумовна франшиза – 2%, а страховий тариф – 4 %.

3. Визначити одноразову брутто-премію для страхувальника – чоловіка віком 30 років, який застрахований за договором змішаного

страхування життя строком на 10 років. Норма дохідності – 4 %, страхова сума – 120 тис. грн., а частка навантаження в брутто-ставці – 11 %. Для розрахунків необхідно використати таблицю смертності (див. додаток А).

ВАРІАНТ 18

Теоретичні питання

1. Добровільне страхування від нещасних випадків.
2. Порядок укладання договору страхування та набуття ним чинності.
3. Страхування домашнього майна.

Задачі

1. Протягом останніх п'яти років фермерське господарство страхувало врожай цукрових буряків на площі 200 га. Страхових випадківне було. Середня врожайність – 360 ц/га. Страхувальник виявив намір укласти страхову угоду на наступний рік на таку саму площу посіву. Ціна 1 ц продукції, погоджена зі страховиком, становить 4 гр. од. Базова тарифна ставка – 9 %, пільга, що надається страхувальнику, – 4 %. Відповідальність страховика за збитки становить 70 %.

Визначити:

- а) страхову вартість цукрових буряків;
- б) страхову суму;
- в) суму страхових платежів;
- г) страхове відшкодування за умови, що в господарстві внаслідок повені фактично зібрано 42 480 ц цукрових буряків.

2. Зі страховою компанією укладено договір страхування майна промислового підприємства. Дійсна вартість майна на момент укладання договору страхування становила 18 млн. грн. Плата за страхування становила 235 тис. грн. за страховим тарифом – 2,3 %. Збиток у результаті настання страхового випадку – 13 млн. грн. Визначити суму страхового відшкодування за системою пропорційної відповідальності, якщо в договорі зазначено безумовну франшизу в розмірі 15 %.

3. Для жінки віком 40 років визначити:

- вірогідність прожити ще один рік;
 - вірогідність померти протягом наступного року життя;
 - вірогідність прожити ще два роки;
 - вірогідність померти протягом наступних двох років;
 - вірогідність померти на третьому році життя у віці 43 роки.
- Для розрахунків слід використати таблицю смертності.

ВАРІАНТ 19

Теоретичні питання

1. Сутність та особливості страхування від нещасних випадків.
2. Страховий захист фінансових ризиків.
3. Урегулювання питань щодо завданих збитків у страхуванні авто-каско.

Задачі

1. У господарстві засіяно 300 га озимою пшеницею на зерно. Урожай був пошкоджений. У результаті виникла потреба пересіяти 120 га ячменем на зерно. Середня вартість витрат на пересівання ячменю становила 1 574 грн. на 1 га. Господарством було отримано такий врожай: пшениці – 2 700 ц, ячменю – 1 500 ц. При укладанні договору страхування зазначалося, що середня врожайність пшениці – 30 ц з 1 га, прогнозована ціна – 250 грн. за 1 ц. Фактична ціна 1 ц ячменю – 175 грн. Визначити розмір страхового відшкодування, якщо врожай був застрахований на 70 %.

2. Страховик надає послуги з укладання та обслуговування договорів страхування майна юридичних осіб. Відомі такі дані: вірогідність настання страхового випадку – 0,03; кількість укладених договорів страхування – 1 150; середня страхова сума – 105 тис. грн.; середнє страхове відшкодування – 48 тис. грн.; питома вага навантаження в структурі страхового тарифу – 25 %. Визначити розмір страхового внеску страхувальника за умови встановленої гарантії безпеки 0,95 та страхової суми 90 тис. грн.

3. Для чоловіка віком 42 роки визначити вірогідність:
 - померти протягом наступного року життя;
 - прожити ще три роки;
 - померти протягом наступних трьох років:

· померти на четвертому році життя (у віці 46 років).

Для розрахунків слід використати таблицю смертності (див. додаток А).

ВАРІАНТ 20

Теоретичні питання

1. Порядок укладання підприємствами договору страхування майна та припинення його дії.
2. Обов'язкове страхування цивільної відповідальності громадян України, що мають у власності зброю.
3. Правила страхування, перестраховування та врегулювання збитків в авіаційній сфері.

Задачі

1. СТОВ “Прогрес” добровільно застрахувало врожай яблуневого саду та багаторічні насадження на 75 %. Яблуневий сад на площі 40 га повністю вимерз, у результаті сад було викорчувано. На момент розкорчовування плодоносний вік саду становив 9 років, а норма амортизаційних відрахувань – 4 % річних. Після викорчування оприбутковані дрова – 200 м³ за ціною 45 грн. за 1 м³. Балансова вартість яблуневого саду – 650 тис. грн. Визначити розмір страхового відшкодування за загиблий яблуневий сад, якщо середня врожайність з 1 га за останні п'ять років становила 10 ц, а прогнозна ціна яблук – 4 грн. за 1 кг.

2. Лікар і фельдшер ветеринарної медицини застраховані за договором обов'язкового страхування. При здійсненні профілактичних робіт під час виконання службових обов'язків стався страховий випадок, що призвів до таких наслідків:

- лікар був визнаний інвалідом I групи;
- фельдшеру встановлена інвалідність III групи.

Визначити розмір страхового платежу та страхових виплат постраждалим, якщо їх місячна заробітна плата (на останній посаді, яку вони займали) відповідно становила 1 750 та 1 570 грн.

3. Визначити для страхувальника у віці 40 років, який уклав договір страхування життя строком на п'ять років при страховій сумі 250 тис. грн. (норма дохідності – 4 %):

- розмір одноразової нетто-ставки на дожиття та на випадок смерті;
- розмір одноразової брутто-ставки при змішаному страхуванні життя, якщо частка навантаження в структурі брутто-ставки – 13 %.

Для розрахунків слід використати таблицю смертності (див. додаток А).

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА**Основна література**

1. Закон України «Про страхування»
<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1909-20#Text>
2. Закон України «Про Національний банк України»
<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/679-14#Text>
3. Закон України «Про обов'язкове страхування цивільно-правової відповідальності власників наземних транспортних засобів» <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1961-15#Text>
4. Закон України «Про особливості страхування сільськогосподарської продукції з державною підтримкою»
<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4391-17#Text>
5. Олійник О.В. Страхування: навч. посібн. / О.В. Олійник, Г.О. Нагаєва, Харків: ХНАУ, 2020. – 252 с.
6. Страхування: навч. посіб. / Т.А. Говорушко, В.М. Стецюк; за ред. Т.А. Говорушко. – К.: – Львів: «Магнолія 2006», 2014. – 328 с.
7. Сосновська О.О. Страхування: навчальний посібник / О.О. Сосновська. — К.: Київ. ун-т ім. Б. Грінченка, 2021. — 328 с.
8. Русул Л.В. Страхування: від теорії до практики : навч. посіб. Л.В. Русул, М.П. Федішин, Н.А. Лаврук. – Чернівці, ЧНУ ім. Ю. Федьковича, 2018. – 288 с.
9. Журавка О. С. Страхування : навчальний посібник / О. С. Журавка, А. Г. Бухтіарова, О. М. Пахненко. – Суми : Сумський державний університет, 2020. – 350 с.
10. Вовчак О.Д. Страхування: Навчальний посібник. – Львів:»Новий світ – 2000», 2005. – 480 с.
11. Говорушко Т.А., Страхові послуги: Навчальний посібник. - К.: Центр навчальної літератури, 2005
12. Говорушко Т. А. Страхові послуги. Підручник. – К.: Центр учбової літератури, 2011. – 376 с.

13. Вовчак О.Д., Завійська О.І. Страхові послуги: Навчальний посібник. -Львів: Видавництво «Компакт-ЛВ», 2005. - 656 с.

Додаткова література

1. Горбач Л.М. Страхова справа: Навчальний посібник. - К.: Кондор, 2003
2. Заруба О.Д. Страхова справа: Підручник. - К.: Знання, 1998
3. Осадець С.С. Страхування. - Київ: КНЕУ, 1998
4. Осадець С.С. Страхування: Підручник. – К.: КНЕУ, 2002
5. Таркуцяк А.О. Страхові послуги: Навчальний посібник. – К.: Видавництво Європейського університету, 2003
6. Шахов В.В. Страхование. - М.: Страховой полис, ЮНИТИ, 2002
7. Юрій С.І., Шаварина М.П., Шаманська Н.В. Соціальне страхування: Підручник. – К.: Кондор, 2004
8. Цивільний кодекс України. – К.: Парламентське видавництво. 2003. – 252с.
9. Господарський кодекс України. – К.: Парламентське видавництво. 2003. – 192с.
10. Фориншурер – страхование в Украине IV [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.forinsurer.com

Додаток А

ТАБЛИЦЯ СМЕРТНОСТІ

Вік	Чоловіки			Жінки		
	l_x	d_x	g_x	l_x	d_x	g_x
1	2	3	4	5	6	7
0	100000	2047	0,02047	100000	1512	0,01512
1	97953	200	0,002042	98488	161	0,001635
2	97753	113	0,001156	98327	98	0,000997
3	97640	85	0,000871	98229	69	0,000702
4	97555	78	0,0008	98160	57	0,000581
5	97477	74	0,000759	98103	45	0,000459
6	97403	69	0,000708	98058	41	0,000418
7	97334	62	0,000637	98 017	39	0,000398
8	97272	57	0,000586	97978	39	0,000398
9	97215	57	0,000586	97939	37	0,000378
10	97158	54	0,000556	97902	31	0,000317
11	97104	54	0,000556	97871	31	0,000317
12	97050	56	0,000577	97840	31	0,000317
13	96994	63	0,00065	97809	35	0,000358
14	96931	70	0,000722	97774	38	0,000389
15	96861	105	0,001084	97736	47	0,000481
16	96756	151	0,001561	97689	68	0,000696
17	96 605	208	0,002153	97621	92	0,000942
18	96397	261	0,002708	97529	92	0,000943
19	96 136	299	0,00311	97437	93	0,0100954
20	95837	351	0,003662	97344	93	0,000955
21	95486	379	0,003969	97251	94	0,000967
22	95107	388	0,00408	97157	95	0,000978
23	95719	375	0,003959	97062	98	0,00101
24	94344	392	0,004155	96964	98	0,001011

25	93952	441	0,004694	96866	99	0,001022
26	93511	473	0,005058	96767	107	0,001106
27	93038	529	0,005686	96660	132	0,001366
28	92509	543	0,00587	96528	137	0,001419
29	91966	547	0,005948	96391	138	0,001432
30	91419	597	0,00653	96253	149	0,001548
31	90822	639	0,007036	96104	164	0,001706
32	90183	695	0,007707	95940	172	0,001793
33	89488	757	0,008459	95768	180	0,00188
34	88731	797	0,008982	95588	197	0,002061
35	87934	832	0,009462	95391	218	0,002285
36	87102	905	0,01039	95173	234	0,002459
37	86197	907	0,010522	94939	250	0,002633
38	85290	940	0,011021	94689	267	0,00282
39	84350	1006	0,011926	94422	279	0,002955
40	83344	1145	0,013738	94143	310	0,003293
41	82199	1198	0,014574	93833	344	0,003666
42	81001	1194	0,014741	93489	382	0,004086
43	79807	1208	0,015137	93107	417	0,004479
44	78599	1212	0,01542	92690	458	0,004944
45	77387	1292	0,016695	92232	449	0,004868
46	76095	1394	0,018319	91783	481	0,005241
47	74701	1379	0,01846	91302	512	0,005608
48	73322	1432	0,01953	90790	547	0,006025
49	71890	1536	0,021366	90243	571	0,006327
50	70354	2001	0,028442	89672	680	0,007583
51	68353	2107	0,030825	88992	847	0,009518
52	66246	2156	0,032545	88145	884	0,010029
53	64090	2143	0,033437	87261	966	0,01107
54	61947	2088	0,033706	86295	959	0,011113

55	59859	2028	0,03388	85336	949	0,011121
56	87831	1974	0,034134	84387	952	0,011281
57	55857	1917	0,03432	83435	954	0,011434
58	53940	1870	0,034668	82481	1009	0,012233
59	52070	1824	0,03503	81472	1012	0,02421
60	50246	2127	0,042332	80460	1121	0,013932
61	48119	2458	0,051082	79339	1334	0,016814
62	45661	2395	0,052452	78005	1499	0,019217
63	43266	2309	0,053368	76506	1621	0,021188
64	40957	2234	0,054545	74885	1745	0,023302
65	38723	2167	0,055962	73140	1785	0,024405
66	36556	2055	0,056215	71355	1812	0,025394
67	34501	2009	0,05823	69543	1834	0,026372
68	32492	1955	0,060169	67709	1844	0,027234
69	30537	1933	0,0633	65865	1914	0,029059
70	28604	1933	0,067578	63951	2075	0,032447
71	26671	1902	0,071313	61876	2198	0,035523
72	24769	1820	0,073479	59678	2375	0,039797
73	22949	1803	0,078566	57303	2515	0,043889
74	21146	1735	0,082049	54788	2712	0,0495
75	19411	1782	0,091804	52076	2987	0,057358
76	17629	1831	0,103863	49089	3173	0,064638
77	15798	1762	0,111533	45916	3337	0,072676
78	14036	1734	0,123539	42579	3538	0,083093
79	12302	1687	0,137132	39041	3399	0,087062
80	10615	1461	0,137635	35642	3301	0,092615
81	9154	1283	0,140157	32341	3287	0,101636
82	7871	1153	0,146487	29054	3224	0,110966
83	6718	1078	0,160464	25830	3156	0,122184
84	5640	960	0,170213	22674	3151	0,13897

85	4680	861	0,183974	19523	3001	0,153716
86	3819	791	0,207122	16522	2919	0,176674
87	328	640	0,211361	13603	2618	0,192458
88	2388	529	0,221524	10985	2302	0,209558
89	1859	431	0,231845	8683	1979	0,227917
90	14028	348	0,243697	6704	1659	0,247464
92	805	208	0,258385	3690	1073	0,290786
93	597	158	0,264657	2617	823	0,314482
94	439	138	0,314351	1794	610	0,340022
95	301	95	0,315615	1184	434	0,366554
96	206	66	0,320388	750	296	0,394667
97	140	45	0,321429	454	192	0,422907
98	95	32	0,336842	262	119	0,454198
99	63	22	0,349206	143	70	0,48951
100	41	41	1	73	73	1

Параметри таблиці:

x – однорічні вікові групи населення;

l_x – число, яке показує, скільки осіб доживають до кожного даного віку, тобто, скільки осіб з 100 тис. що одночасно народилися доживає до року, 2 років, ... 45 років і т.п.;

d_x – число вмираючих при переході від віку x до віку $x+1$ - показує, скільки з тих, що доживають до кожного даного віку вмирає, не доживши до віку наступного року;

$p_x = (l_{x+1})/l_x$ – вірогідність дожити до наступного віку;

e_x – середня тривалість наступного життя - показує, скільки років в середньому має прожити одна людина із числа тих, що доживали до даного віку.

**КОРИГУЮЧІ КОЕФІЦІЄНТИ ДО БАЗОВОГО
СТРАХОВОГО ПЛАТЕЖУ (180 ГРН.)**

Таблиця Б.1

Тип коригуючого коефіцієнта залежно від	Договір I типу	Договір II типу	Договір III типу
I. Тип транспортного засобу			
1. Легковий автомобіль			
а) до 1600 см ³	1	1,82	1
б) 1600 – 2000 см ³	1,14	1,82	1,14
в) 2001- 3000 см ³	1,18	1,82	1,18
Г) 3000 см ³ і більше	0,82	1,82	1,82
2. Причепи до легкових автомобілів	0,34	0,34	0,34
3. Автобуси з кількістю місць для сидіння			
а) до 20 чоловік (включно)	2,55	3,00	2,55
б) більше 20 чоловік	3,00	3,00	3,00
4. Вантажні автомобілі вантажопідйомністю			
а) до 2 тонн (включно)	2	2,18	2
б) понад 2 тонни	2,18	2,18	2,18
5. Причепи до вантажних автомобілів	0,5	0,5	0,5
б. Мотоцикли та моторолери			
а) до 300 см ³ (включно)	0,34	0,68	0,34
б) 300 см ³ та більше	0,68	0,68	0,68
II. Місця переважного використання транспортного засобу: для фізичних осіб – місце проживання страхувальника; для юридичних осіб – місцезнаходження страхувальника			
а) місто Київ	3,2-4,8	3,2-4,8	3,2-4,8
б) міста Бориспіль, Боярка, Бровари, Васильків, Вишгород, Вишневе, Ірпінь	1 -2,5	3,2-4,8	1 -2,5
в) міста з населенням більше 1 мільйона чоловік	2,3-3,5	3,2-4,8	2,3-3,5
г) міста з населенням 1 мільйон –	1,8-2,8	3,2-4,8	1,8-2,8

500 тисяч чоловік			
д) міста з населенням 500 – 100 тисяч чоловік	1,3-2,5	3,2-4,8	1,3-2,5
е) населені пункти з населенням менше 100 тисяч чоловік	1 - 1,6	3,2-4,8	1 - 1,6
ж) для транспортних засобів, що зареєстровані в інших країнах	2 - 4	3,2-4,8	2 - 4
III. Сфери використання транспортно засобу			
а) автомобіль, який використовується фізичною особою (крім таксі, вантажних автомобілів, автобусів)	1,0		
б) автомобіль, який використовується юридичною особою (крім таксі, вантажних автомобілів, автобусів)	1,1 – 1,4		
в) вантажні автомобілі, автобуси	1,0		
г) легковий автомобіль або автобус із кількістю місць для сидіння до 20 чоловік, який використовується фізичною особою для надання послуг із перевезення пасажирів і вантажів автомобільним транспортом загального користування або для надання послуг із перевезення пасажирів та їх багажу на таксі	1,0 – 1,4		
д) легковий автомобіль або автобус із кількістю місць для сидіння до 20 чоловік, який використовується юридичною особою для надання послуг із перевезення пасажирів і вантажів автомобільним транспортом загального користування або для надання послуг із перевезення пасажирів та їх багажу на таксі	1,1 - 1,5		

IV. Водійського стажу осіб, відповідальність яких застрахована договором*			
- для фізичних осіб:			
а) до 1 року	1,35-1,76	1,35-1,76	1,35-1,76
б) 1-3 роки	1,35-1,76	1,27-1,65	1,27-1,65
в) 3-10 років	1,35-1,76	1,1-1,43	1,1-1,43
г) більше 10 років	1,35-1,76	1-1,3	1-1,3
- для юридичних осіб			
	1,2		1,2
V. Кількості зазначених у договорі осіб			
а) одна особа			1
б) дві особи			1 – 1,4
в) 3-5 осіб			1,2-1,6

**Якщо в договорі III типу зазначено декілька осіб, то при розрахунку страхового платежу застосовується коефіцієнт групи IV, що відповідає особі з найбільшим значенням цього коефіцієнта.*

Таблиця Б.2

Строк дії договору	Коефіцієнт, що застосовується до річного
15 днів	15
1 місяць	20
2 місяці	30
3 місяці	40
4 місяці	50
5 місяців	60
6 місяців	70
7 місяців	75
8 місяців	80
9 місяців	85
10 місяців	90
11 місяців	95
12 місяців	100

**ЗНАЧЕННЯ КОЕФІЦІЄНТА a , ЯКИЙ ЗАЛЕЖИТЬ ВІД
ГАРАНТІЇ БЕЗПЕКИ y**

y	0,84	0,90	0,95	0,98	0,9986
a	1,0	1,3	1,645	2,0	3,0

